

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/o-ipn/nagrody-i-odznaczenia-ipn/nagroda-kustosz-pamieci-narodo/nagroda-kustosz-pamieci-narodo-18/122611,Wasyl-Haniewicz.html>
27.02.2026, 17:50

Wasył Haniewicz

18.11.2020

Jest potomkiem polskich osadników, którzy na początku XX w. założyli na Syberii, ok. 200 km na północ od Tomsku, wieś Białystok. Od lat dwudziestych XX w. byli oni represjonowani za polskie pochodzenie i przywiązanie do wiary katolickiej. Wasył Haniewicz jako pierwszy, na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XX w., opisał losy mieszkańców syberyjskiego Białegostoku, w tym okoliczności zbiorowego mordu NKWD na wszystkich dorosłych mężczyznach ze wsi. Jego zainteresowania naukowe i popularyzatorskie związane są z historią represji politycznych okresu sowieckiego, historią polskiej diaspory i Kościoła katolickiego na Syberii. Jest autorem książek, m.in. *Białostocka tragedia. Z historii genocydu Polaków na Syberii, Syberyjcy księża w latach dwudziestych i trzydziestych. Z historii Kościoła katolickiego na Syberii, Z historii polskiej kolonii w Tomsku końca XIX i początku XX wieku*, a także ponad dwustu prac opublikowanych w Rosji, Polsce i na Białorusi. W 2001 roku opublikował spis i biogramy około 5 tys. Polaków pochowanych na nieistniejącym już cmentarzu katolickim w Tomsku. W książce *Polacy w Tomsku (XIX–XX stulecia). Biografie* opublikował 545 biogramów Polaków oraz osób polskiego pochodzenia, mieszkających w Tomsku, będących ważną częścią czterechsetletniej historii miasta. Wielu z nich w znacznym stopniu przyczyniło się do rozwoju gospodarki, nauki, kultury i szkolnictwa w Tomsku, w guberni tomskiej, na Syberii i w całej Rosji.

Wasył Haniewicz był współtwórcą i pracownikiem Muzeum „Więzienie śledcze NKWD” – filii Tomskiego Muzeum Krajoznawczego, a do połowy 2019 roku także jego dyrektorem. W Muzeum prezentowane są m.in. losy syberyjskich Polaków represjonowanych przez Sowietów. W Internecie na profilu TomskNKVDMuseum Haniewicz publikuje informacje o losach represjonowanych. Od wielu lat współpracuje ze Stowarzyszeniem „Memoriał” jako jego tomski przedstawiciel. Jest także członkiem władz stowarzyszenia: „Tomska Polonia” i Polskiego Narodowego Centrum „Biały Orzeł”. Pomaga osobom szukającym informacji o członkach swoich rodzin represjonowanych w czasach sowieckich.

Wasył Haniewicz za swoją działalność został uhonorowany w 2020 roku Nagrodą „Kustosz Pamięci Narodowej”.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)